

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za drugo isvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odprevali. — Deložniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, vprejema naročila, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petičarice za enkrat 15 vin, za dvakrat 26 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratno oglašje primeren popust. Inserati se sprejemajo do ure 12 jutraj. — Nezaprite reklamacije se poštnino preste.

Naši shodi.

Shod na Veržetu.

Grom in strelc sta klicala „Narodni List“ in „Domovina“ zoper napovedan shod. Tržane in okoličane je rotli „za čast trga vneti in delavni (!) junak nemških govorov, naj pridejo na shod in zadržijo Kmečko zvezo. Po pisavi teh listov bi človek moral pričakovati, da bo liberalstvo 6. oktobra v Veržetu obhajalo velikansko zmago, še večjo, kakor je bila tista, ko so Veržetci Kruce v Muro napodili. Pa kaj se zgodi! Iz trga ter bližnje in daljnje okolice se je zbralo nad 300 mož korenjakov, ki so navdušeno pozdravili Kmečko zvezo in njenega načelnika, poslanca Roškarja.

Shod je bil sijajna obsodba politike zlupanih študentov in ljudskih oderuhov. Med množico se je videlo tudi nekaj zagrizenih liberalnih obrazov, ki so pa bili tihi kakor miši. Le nekaj pijancev so najeli, da so med govori nekje na ulici nekaj časa kružili in s tem proslavljali napredno misel. Oglašiti se pa nobeden ni upal, menda si bodo rajši jezo hladili v „Narodnem Listu“ in „Domovini“, odkrite in moške besede ti ljudje itak niso zmožni. Sicer je pa bilo tudi vse tako stvarno, da je nasprotnikom kar sapo zaprlo. Na razne napade v imenovanih listih ne bomo odgovarjali, domači ljudje itak poznajo, koliko je vreden njih pisatelj in koliko dopisi sami. Pustimo žabe regljati in vrane krokati, mi gremo naprej, na delo pošteno!

Vreme je bilo toliko prizanesljivo, da so ljudje lahko prišli na shod, šele ko je bil shod končan, se je vilo.

Ker je shod priredila Kmečka zveza, je postavno vodil predsedstvo njen načelnik, g. Roškar, sam, župan trški, g. Seršen, je bil njegov namestnik. Po kratkem pozdravu g. Seršena ml. je državni poslanec Roškar v krepkih besedah poročal, kaj so poslanci Kmečke zveze doslej v državnem zboru ukrenili v zboljšanje kmečkega stanu. Iz tega je ob enem razvidno, po kakšni poti želi Kmečka zveza pomagati kmetom. Razvil je zlasti naslednje točke, o katerih so tudi naši poslanci že vložili predloge: 1. razbremenitev kmečkih posestev, da se kmetu olajša rešitev iz dolgov; 2. preosnova davčne postave; 3. zavarovanje za starost tudi pri kmetih; 4. obvezno zavarovanje zoper ogenj, da ne bomo več pošiljali denarja v tuje države; 5. skrajšanje vojaš-

ke službe na dve leti in dopust ob času najhujšega dela; 6. poddržavljenje notarijata; 7. zvišanje sklada za zboljšanje kmečkih zemljišč; 8. odškodnina od države občinam za prenešeni delokrog; 9. preosnova šolske postave v prilogo kmečkim koristim.

G. Roškar sicer ni deželni poslanec našega okraja, vendar kot naš državni poslanec mora porabiti tudi priložnost v deželnem zboru v prid svojim volilcem. Zato je tudi, naprošen od občin pri Muri, vložil predlog v deželnem zboru, da se da podpora posestnikom, ki jih je letošnja dolgotrajna povodenj hudo oškodovala.

Za g. poslancem je dobil besedo domači rojak dr. Kovačič, ki je razvijal zlasti tri točke, katere si je Slovenska kmečka zveza zapiskala na svojo zastavo: 1. gospodarsko povzdigniti kmeta; 2. varovati slovensko narodnost in jezik na Sp. Stajerskem, zlasti v šoli in uradih; 3. ohraniti krščansko vero in poštenje v kmečkem ljudstvu, kar je podlaga vsakemu narodu. Pokazal je, da je dolžnost vseh stanov, podpirati Kmečko zvezo v tem njenem delovanju, in kaj je misliti o ljudeh, ki rujejo zoper Kmečko zvezo.

Potem se je izvolil pododbor Kmečke zveze za trg, izrekla zaupnica poslancem Kmečke zveze ter sprejela resolucija, naj se čim prej regulira Mura od Radgone do Medžimurja, ker dela leto za letom neizmerno škodo.

Posamezni volilci so potero g. posl. izrazili svoje želje in potrebe ter vprašali za svet v raznih zadevah. Med zborovalci so vzbujali posebno pozornost krepki iljaševski požarniki, ki so prišli na shod v svojih lepih uniformah. Razšli smo se veseli in zadovoljni, nasprotniki pa osramočeni.

Shod na Prihovi.

V nedeljo dne 6. oktobra je imel tukaj g. Pišek zborovanje, na katerem je poročal o svojem delovanju in delovanju Slovenskega kluba. Vključ deževnemu nalive, ki je razmočil pota in napolnil struge z deročimi hudourniki, se je zbralo čez 100 mož iz prihovske in venčeselske župnije. V enournem govoru je g. poslanec zelo poljudno obrazložil mnoga kmetijska vprašanja, katera bo Slovenski klub skušal ugodno rešiti za kmete. Z napeto pozornostjo so g. poslanca poslušali možje, pritrjevali njegovim besedam in konečno glasno zahvalo izrekli svojem izbornemu zastopniku.

Za g. poslancem je govoril Potnik iz Sv. Kunogote o Kmečki zvezi ter vabil z njemu lastno govornostjo k pristopu. Vsi udeleženci tega shoda so se izrekli za njo, zlasti ker so na Prihovi že mnogi pristopili k tej kmečki armadi, kakor se je Kmečka zveza imenovala na tem zborovanju, katero se je po dveurnem trajanju zaključilo že v mraku.

Shod pri Sv. Kunigundi.

Sijajen je bil minolo nedeljo shod S. K. Z. Navdušenje je bilo velikansko. G. poslanec Pišek je govoril blizu dve uri. Žel je splošno zahvalo in priznanje. G. Potnik je govoril o Kmečki zvezi in vabil k pristopu. Pri nas je S. K. Z. zmagovito prodira.

Shodi v brežiškem okraju.

Preteklo nedeljo je priredil gospod državni poslanec dr. Benkovič dva gospodarska shoda in sicer zjutraj na Dobovi in popoldan na Artičah. Na Dobovi so se zbrali vsi župani in najuglednejši posestniki obširne župnije ter so po obširnih izvajanjih gg. državnega poslanca dr. Benkoviča ter potovalnega učitelja Zadrudne zveze v Ljubljani, ustanovili posojilnico Rajfajznovko za dobovsko župnijo. Impozanten je bil popoldanski shod v Artičah, katerega so se udeležili župani in v velikem številu posestniki iz sromeljske, zdolske in artiške župnije ter občine Zakot. Govorila sta gg. dr. Benkovič in potovalni učitelj Zadrudne zveze v Ljubljani o raznih gospodarskih vprašanjih, kakor o ustanovitvi Rajfajznovke, o zavarovalnicah za živino, o novem vinarskem zakonu, o hipotečnih bankah ter raznih, za brežiški okraj važnih gospodarskih zadevah. Z velikim navdušenjem se je ustanovila posojilnica Rajfajznovka za župnije Sromlje, Zdole in Artiče ter občino Zakot; sklenilo se je ob enem prirediti več takih shodov v kratkem v brežiškem okraju.

Osrednjemu odboru S. K. S. Z. v Ljubljani v premislek.

Od dne do dne postaja S. K. S. Z. važnejši kulturni faktor. Življenje se razvija, da je veselje. Kmalu skoro ne bo več vasi, ki ne bi imela svojega izobraževalnega društva. Mladež se čvrsto giblje in

Podlistek.

Nič ni tako skrito, da bi ne bilo očito.

Poslovenil I. V. Listmarek-Gerlovski.

I.

V tem pustem poljskem gnezdu mora biti človeka od samega dolgega časa konec, godrnjal je čvrst ulanec Stefan. Krtačil je ravno svojo rujavo kobilo in žvižgal veselo poskočnico, posebno iz srca mu torej vzdihljaj ni prihajal. Kmalu pa so se mu zopet izvijali vsikliki: Konje krtačiti, jermena snažiti, stražiti, vedno le vaditi se, pes vzemi vso neumnost — če smo le zato vojaki, pač se ne izplača! V štirih tednih že odrinem na dopust, a do sedaj nisem bil še na najmanjši praski, le pri teh bečlastih manevrih — sram te bodi, Lidka, in skoro pregoreče je potezal krtačo po stegnu kobile. Ali tudi ti še nisi duhala sovražnega smodnika?

Trab, trab, pripodil se je tuj jezdec na dvorišče. Ulanec so obstali pri svojem delu.

Grad Pioskovo je napadla ruska druhal, gospod grof prosil, da mu pošljete oddelek ulancev na pomoč, poročal je ravno navzočemu ritmojstru tuj jezdec na penečem se konju.

Pol eskadrona na konje — naprej, poročnik Prelog vodi, ukazoval je ritmojster, in ni preteklo pet minut, ko je bil oddelek že pripravljen.

Pogladil je ulanec Stefan svojo Lidko in dejal: Glej, konjiček, Bog vendar nekoliko misli na nas,

ko nas na vse zadnje kliče še k majhni praski, seveda le z ruskimi uporniki, kateri se premalo menijo za mejo — hudega ne bo, tak-le grof se prav kmalu pretrese, pa boljše nekaj kot nič.

Zelo se je motil ulanec Stefan, ko je mislil, da je to kaj malega. Grad Pioskovo je bil v ognju, in razdivjana druhal je vriščeč in kričeč dirjala po grajskih hodnikih in odnašala, kar ji je prišlo v roke.

Taki napadi so se godili večkrat na Ruskem radi nemirov, in dasi je bila Pioskova oddaljena več ur od meje, vendar so se uporniki lahko pripilazili, ker je bil za gradom do meje gosto zaraščen gozd.

V skoku so pridirjali ulanci, s sulicami izganjali upornike iz grečnega gradu.

Tu se začuje z grajskih stopnic sem otroški klic na pomoč. Ulanec Stefan je podil svojega konja okrog, a ogenj in dim sta mu ovirala pogled, toda čul je otroški glas v bližini: Očeta so mi ubili, mater vrgli v ogenj, in mene — o, mene bodo tudi pobili — vojaki, rešite me, rešite me!

Za trenutek se je zdelo ulancu, da vidi pred seboj majhnega dečka v sami srajci, a predno je mogel določno spoznati, zajela ga je na rame bojna sekira, katero jezavihtel nanj neki upornik, zdrsnila od tu na konja, ki se divje vspne in vrže jezdeca, kateremu je zajeta roka otrpnila, čez glavo v razvaline.

Dano nalogo srečno dovršili, naznanjal je drugi dan poročnik Prelog, ki je bil tudi lahko ranjen na nogi, ritmojstru. Napadnike smo deloma zajeli, deloma razgnali, grofa in grofinjo je divja dru-

hal, žal, z malim grofom vrelj pobila, še predno smo prišli.

Gospod poročnik, pokorno naznanjam, deček je še živel, poseže vmes ulanec Stefan, katerega so bili vsega opečenega rešili iz razvalin; slišal sem ga vpiti in videl s stopnic skočiti v sami srajci, v istem trenutku pa me je zadela sekira preklicanega Rusa!

In pogledal je na obvezano roko, z drugo pa si je pogladil ostanek brk, ki so še prejšnji dan bile tako orjaške, da bi bil iz njih lahko plel kite, a sedaj vse osmojene.

Niti najmanjšega sledu ni bilo dobiti za dečkom, najbrže so ga nečloveški roparji tudi vrgli v ogenj, oče, mati in dete so mrtvi!

Čudna usoda! Posestvo pride sedaj na grofa Lotarja, temu hode prav prišlo, ker tūci do ušes v dolgovi, pripoveduje ritmojster, majaje z glavo, in ti, Stefan, obrne se nulanca, sedaj si bil pri praski, po kateri te je tako mikalo, a skupil si jo tudi, kaj praviš k temu?

Da, gospod ritmojster, pritegne Stefan, ter si z zdravo roko pogladi osmojene brke, če gre dekle na ples in ne dobi plesalca, je znamenje, da jo vse zasramuje in vojak, ki ves čas, kar služi, ni bil za kaj drugega, kot za manevre in parade — ta — no, ta ni veliko boljši!

Ti si bedast, smejal se je ritmojster, taka primera!

Bedak sem, bedak tje, vesel bi pa le bil, če bi bil rešil ubogega dečka.

Kajpada, vsakdo bi rad — ubogi deček, ubogi stariši! Kaj poreče nato grof Lotar!

(Dalje prihodnjik.)

organizuje v telovadnih odsekih. Sadovi dolgoletnega truda in sejanja dozorevajo.

Ko se delo in organizacija tako širita, je za vsakega narodnega delavca nujno, da ima o vsem gibanju celotno jasno sliko vsega kulturnega stanja, oziroma letnega razvoja. Treba je registrirati, zbirati in deliti moči. Treba je tudi drug drugemu biti v zaslobo. Saj se skušnje ne smejo omejiti le na poedince, bodisi osebe ali društva.

Če pregledujemo vse gibanje, ki ga je ustvarila katoliška renesanca slovenskega ljudstva v zadnjih dveh desetletjih, in rastoče zahteve obširne organizacije, kakor je S. K. S. Z., skoro da pridemo do zaključka, da v kljub vsej mnogostranosti, obširnosti in delni vzornosti vendarle nečesar manjka: Poedinim delom cele organizacije, t. j. poedinim društvom Zveze, je treba najozjega duševnega stika, skratka: manjka lastnega glasila!

Važni so vsakoletni sestanki, ko je bil n. pr. letošnji na Jesenicah, lansko leto v Mariboru, važni so tudi shodi v manjšem obsegu, a v kljub vsej svoji pomenljivosti nikakor ne morejo nadomestiti pereče potrebe: trajne, nepretrgane idejne zveze.

Prepričani smo, da je ta nedostatek glavnemu odboru in tudi vsem prijateljem krščanskosocialne organizacije več ali manj znan. Ne škodi pa, če pride tudi izven odbora, vodstva, iniciativa. Danes hočemo samo o glavnem sprožiti misel o posebnem glasilu, ki bi ga naj izdajala S. K. S. Z.

Mislimo pa si to glasilo po vzoru nemškega kršč. soc. glasila „Soziale Reform“, nekaka četrtletna poročila, ki bi prinašala kratke zanimive članke o socialnem gibanju, zlasti pa razmotrivala o načelnem in praktičnem oziru društvena, sploh organizacijska vprašanja. Glavni del pa naj bi bil posvečen poročilom poedinih izobraževalnih društev o vseh podrobnostih notranjega in zunanjega društvenega leta od četrtletja do četrtletja.

Tako bi si od časa do časa brez posebnega truda sami ustvarjali bilanco dela, uspehov in — nedostatkov. Dobili bi pregled o delavnosti poedinih društev, a ne le to, tudi o stanju društva vobče, lahko bi jih razdelili po svoji agilnosti v posamezne kategorije.

Poročati pa bi morali o sejah, sklepkih, mesečnih sestankih in tvarinah, ki se je na njih obravnavalo, o stanju knjižnic, izposojevanju knjig, pripomočih in novostih, ki poživljajo društveno življenje. A ne le vse lepo in dobro, tudi napake naj bi se odkrivalo. Brezdvomno bi tem potom vsaj približno poznali celo organizacijo tudi v njenih podrobnostih.

Kot pričetek poročil smatramo društveni kalendarček. Kar podaja, je k večjemu tisočerni del vsega, kar bi morali imeti zbranega, zapisanega. Koliko novic leži razmetanih po raznih časnikih. Kdo naj jih zbira, da si vstvari objektivno sodbo o napredku našega ljudstva? Prepričani smo, da bi donesla nasvetovana poročila bogat donesek k sliki — slovenske kulture! Kulturni zgodovinar, ki bo pisal o naših organizacijah, bo hvaležen, da mu ne bo treba brskati po lističih, da vlovi malo zrnja.

Kaj moramo pokazati tujcu, ki hoče preštudirati naše kulturne uspehe? Peljemo ga v Ljubljano in pravimo: glej in občuduj in piši o krasni naši stavbi! V roke mu pa ne damo dobrega voditelja, ker ga — nimamo! Revez si pomaga, da obišče tuintam zanimivejše kraje, da si tako ustvari karikature, mesto resnične, harmonično sestavljene slike o našem kulturnem stanju.

Poročila bi bila neprecenljive vrednosti za vsako društvo pcebej. Tu bi dobivali člani, zlasti voditelji, marsikatero migljaje za izpopolnjenje, izboljšanje, preustrojitev, prenovitev lastnega društva. Po poročilih bi se misli, skušnje, ukrepi in sklepi poedinih društev izmenjavale in socializirale. Postala bi taka poročila važen vzgojni faktor pri prosvetnem gibanju. Ne le podajala bi tvarine drugim, nego tudi vzbujala bi agilnost, množila zavzetje za dobro stvar.

Današnja raztresenost in krajevna ločitev bi polagoma izginila. Poročila bi torej pospeševala to, kar hočejo letni skupni shodi in posvetovanja. Treba je krepke centralizacije, da se čuti moč skupnosti. Poročila bi bila viden znak te koncentracije sil. Vsa nesoglasja, ki bi s časoma lahko nastala med središčem in periferijo, bi se v poročilih več ali manj oblačila, pojasnila in pravočasno zaprečila.

Glasilo bi duševno družilo vse oddaljene drobce, služilo bi medsebojnemu spoznavanju in umevanju. Priznati moramo, da se danes še vedno poznamo premalo in radi „Vseslovenjjo“ sodimo samo z vidika — provincializma. Idejo celokupnosti bi tem potom praktično zanesli med širše mase.

Poročila bi bila sčasoma najvažnejši posredovatelj med društveniki, društvi vseh delov Slovenije. Resnica je, da se pri nestalnosti zlasti delavskih krogih poizgube člani, ki so pretrgali stik z domačim društvom in odšli v tujino. Poročila bi opozarjala na naša društva zlasti v tujih mestih. S tem bi uredili vsaj nekoliko prehajanje članov iz enega v drugo društvo! Jako važno vprašanje posebno za večja mesta, kjer se preprost Slovenec kaj rad poizgubi med tujim elementom. No, pa to so že specialna vprašanja!

Upamo, da smo vsaj površno osvetili važnost in potrebo glasila, ki naj bi ga Slovensko krščansko socialna zveza začela čimprej izdajati. Opozorjamo pa že danes: če hčemo res uspeha glasilu, dajmo

mu spretnega, nepreobloženega in akademično nabražnega urednika. To vprašanje je malodane — življensko vprašanje. Boljše nič kot — potvaro. — Urednik imej proste roke in talent za vzgojo dopisnikov in bravev!

Ne sinf verba odiosa.

Deželni zbor štajerski.

Dne 2. okt. Poslanec Ploj je utemeljeval svoj predlog zaradi uravnave Drave.

Poslanec dr. Jurtela je poročal o predlogu zaradi uravnave Hučinje.

Danes so se predsedniki klubov na poziv namestnika posvetovali o volilni preosnovi za deželni zbor.

Poslanec Robič se je pritožil zaradi tega, ker je odtisil dne 25. decembra l. l. neki osebni vlak prehitro iz Maribora in poslanec Hrašovec se je pritožil zaradi razpisa učiteljske službe v Selnici.

Dne 3. okt. V današnji seji je prebral dr. Hrašovec slovensko interpelacijo radi zanemarjanja slovenskega jezika pri deželnem odboru. Nemci so med čitanjem slovenske interpelacije večinoma zapustili zbornico. Sutter je žalil Slovence.

V prizivno komisijo za osebno dohodninski davek je izvoljen med drugimi poslanec Robič.

Dne 4. okt. V današnji seji se je najprej sklenilo povodom 60letnice cesarjevega vladanja, ki se bo slavilo prihodnje leto, darovati gotov znesek v dobrodelne namene. V ta namen se je izvolil odsek 15 poslancev.

Vsled predloga odseka za občinske zadeve se je predlagalo, da se preosnovijo določbe glede potovanja pomočnikov in njih preskrbe. Govorniki so se pritoževali, da ti obrtniški pomočniki po leti potujejo od oskrbovališča do oskrbovališča, obrtnikom pa primanjkuje pomočnikov. In temu se mora v okom priti. Proti je govoril socialdemokrat Resel, ki je rekel, da bi se s tem potujočim rokodelcem omejila prostost. Pri obravnavi o tem predlogu je prišlo do hudih rabuk. Predlog je bil slednjič sprejet.

Poslanec Vošnjak je interpeliral namestnika zaradi pokopališča v Soštanju.

Dne 5. okt. Deželni zbor je naročil deželnemu odboru, do prihodnjega zasedanja izdelati postavo, da se obdačkijo avtomobili.

Poslanec dr. Jankovič se pritoži zaradi razžaljive besede, katero je izustil nemški poslanec Sutter, ko je v torkovi seji prebral poslanec dr. Hrašovec slovensko interpelacijo. Slovenski jezik govori velik del štajerskega prebivalstva, zato ima jednake pravice v deželnem zboru kakor nemški, in slovenski poslanci se ga bodo vedno, kadar bo treba, posluževali.

Poslanec dr. Jankovič nato utemeljuje svoj predlog zaradi uravnave Save, ki se izroči deželno-kulturnemu odseku.

Poslanec Vošnjak utemeljuje svoj predlog zaradi zidave šol, in poslanec dr. Jurtela predlaga v imenu deželnega kulturnega odseka, da se deželni odbor začne takoj z vlado pogajati zaradi uravnave Drave pri Obrežu.

Poslanca Wastian in Stiger sta stavila predlog, da nastavi kletarske nadzornike, kakor jih zahteva nova vinska postava, vlada samo v sporazumu z deželnim odborom in kmetijsko družbo. S tem bi radi gospodje za svoje ljudi dobili mastne službe.

Poslanec Robič je temu ugovarjal in svaril vlado, temu ugoditi, ker poslanec Wastian in gospodje pri kmetijski družbi so bili največji nasprotniki novi vinski postavi, ki ima edini namen, sčistiti naša vina.

Namestnik Clary je na koncu seje naznanil, da je deželni odbor odgoden z ozirom na to, ker bo kmalo sklican državni zbor. Izjavil je, da bo deželni zbor sklican k zasedanju, predno se razpusti, da obravnava nekatere važne stvari, kakor: volilno preosnovo, ribarsko postavo, lovske rezervatne pravice itd.

Politični ogled.

— Državni zbor je sklican za dne 16. t. m. Pri tej seji bo skoro gotovo ministrski predsednik poročal o nagodbi.

— Prestolonaslednik in cesar. Vseposvodi se opaža, da prestolonaslednik Franc Ferdinand vedno bolj posega v javne zadeve. Cesarjeva želja je, da sodeluje pri vseh važnejših imenovanjih. Prestolonaslednik se z vsemi merodajnimi političnimi osebami dobro razume. Cesar se tudi pri drugih prilikah ozira na prestolonaslednika.

— Nagodba med Avstrijo in Ogrsko se je sklenila dne 5. t. m. v Budimpešti. Pod kakšnimi pogoji se je sklenila, to je še sedaj tajno. Oba ministrska predsednika bosta zato na isti dan to nagodbo predložila svojim državnim zborom.

— Zborovanje katoliške mladeži južnočeške. V čeških Budjejevicah je zborovala južnočeška katoliška mladina, ki se zbira okoli krščanskosocialnega prapora. Sklenili so ustanoviti tajništvo za agitacijo med mladino. Prvi je govoril pater Vonavka, ki je pozivljajl krščansko organizacijo, naj se

ustavi nenravnosti med mladino. Potem je govoril Václav Stasny o organizaciji kmečke mladine, Vesecky o organizaciji delavske in rokodelske mladine. Slednjič govori poslanec dr. Myslivec, ki pravi med drugim, da se ima za to, kar je, zahvaliti škofu dr. Brynychu, ter pozivlja mladež, da naj brani verske svetinje.

— Francoska. Med francoskimi liberalci in socialisti je prišlo do razpora. Ker pa imajo prvi 350 moč v parlamentu, ne žalujejo preveč po nezvestih rudečih brateh, in odločujejo sami, kako naj se dela politika. Ker pa ne znajo nič drugega, kakor preganjati cerkev, so zopet začeli pridno delati. 19. m. m. so zapodili uršulinke iz Bloisa, in karmeličanke iz Roubaixa. Liberalni senator Lecomte piše, da bo socializem še zelo žal, ker so se ločili od radikalcev, socialist Allard pa meni, da bodo radikalisti zdaj jokali.

— Makedonija. Na vseh krajih in koncih se govori o preosnovi v Makedoniji, vendar moramo reči, da je v zadnjih treh letih to preosnovno delo imelo jako malo uspeha. Ni ga tedna, da ne bi poročali o kakem spopadu makedonskih band, o grozodejstvih, ropih in umorih, ki jih morajo prestati makedonski kristjani. Kristjani trumoma zapuščajo Makedonijo, eni grede v Srbijo, drugi v Bolgarijo, tretji na Grško, ostali pa v Ameriko. /Skraini čas je že, da se izvede pravosodna preosnova, ker bolni mož ob Bosporu — Turek — je slabši kakor pa za nič!

— Amerika se pripravlja. Amerika je pričela resno računati z možnostjo vojske za Japonsko. V ta namen je dala zgraditi štiri bojne ladje, ki bodo celo večje kot angleška „Dreadnought“, največja vojna ladja angleška. Amerika si hoče s tem ustvariti močno brodovje za Tihno morje.

— Kitajci proti Rusom. Iz Vzhodne Azije prihajajo vznemirjajoča poročila, da so začeli Kitajci nastopati proti Rusom. To je napotilo rusko vlado, da je začela zidati v Sibiriji tovarne za patrone in puške. Tudi bo razširila državne tovarne ob Uralu.

— Upor na Kitajskem lahko postane za svetovni mir nevaren, ker je naperjen v prvi vrsti proti kristjanom. Ta upor je sličen boksarskemu vstanku leta 1895, vendar je mnogo nevarnejši. Boksarji so bili oboroženi samo s puškami in meči, sedanji uporneži pa so oboroženi z izvrstnimi puškami. Če ne bodo domači vojaki premagali upornežev, poseči morajo velevlasti vmes. Pri tem pa bodo hotela tudi Japonska imeti važno besedo in ta se gotovo ne bo pogegnala za kristjane.

Mala politična naznanila.

Dne 2. okt. Blizu Odeze na Ruskem so napadli roparji brzovlak, ga ustavili ter izpraznili blagajno v vlaku. — Stari sultan maroški je sedaj v mestu Rabat, kamor je pozval zastopnike velevlasti. — Včeraj se je podal cesar v Schönbrunn, kjer namerava ostati nekaj dni. — Nižjeavstriski deželni zbor je zahteval, da se uvedejo pri vojaki kmečki tečaj za kmečke sinove. — Slovaki na Ogrskem so imeli 120 zborovanj, kljub temu da je vlada mnogo shodov iz ničnostnih razlogov prepovedala.

Dne 3. okt. Državni zbor ne bo sklican 10. oktobra. — Nagodbena pogajanja so bila dosedaj brezuspešna. — Pri rekognosciranju v okolici Casablance niso zadeli vojaki na noben odpor. — Pasivna resistenca se že čuti na severnih železnicah. Vsi vlaki imajo zamudo. Ravnateljstvo bo prisiljeno ugoditi zahtevam.

Dne 4. oktobra. Danes je god našega cesarja. Po vseh cerkvah je bila v ta namen sv. masa.

Dne 5. okt. Mati japonskega cesarja je danes umrla. — Včeraj so bili v angleški Indiji veliki izgredi. Indija Indijcem! je klic, ki gre po deželi. Odkar so Japonci zmagali, vzdigujejo rumeno-kožci glavno.

Dne 6. okt. V Budimpešti je oblast prepovedala manifestacijo za volilno preosnovo dne 10. t. m., ko se otvori parlament. — Pasivna resistenca na severozahodni in državni železnici traja dalje. Vlaki imajo po 8 uri zamude. Na Dunaju je nastalo pomanjkanje, ker se živež neredno dostavlja.

Dne 7. okt. Turki prodirajo v Perzijo in so zavzeli perzijsko mesto Askverabat. — Z Dunaja pišejo, da ni mogoče, da bi bila nagodba za Avstrijo ugodna, sicer bi je ne upal predložiti ogrski ministrski predsednik svoji zbornici. — Pri otvoritvi ogrskega državnega zbora dne 10. t. m. se je bati demonstracij, zato je poslala vlada v Budimpešto vojake. Delavci nameravajo 10. t. m. štrajkati in pred parlamentom prirediti manifestacijo za volilno preosnovo. — Vsled pasivne resistence na severnih železnicah imajo vlaki zamudo in zato pogine v vlakih mnogo živine. V enem samem vlaku je poginilo 8 volov in 20 svinj.

Dne 8. okt. Cesar ostane ves oktober v Schönbrunnu in ne bo nikogar sprejemal, ker se je prehladil in je bolan. — Prince Alfred Lichtenstein je danes na gradu Hollenog pri Nemškem Lonču umrl. — Na Dunaju so zaplenili 108 bosanskih volov, o katerih se sumi, da so vtihotapljeni iz Srbije. — V Casablanci je prišlo med francoskim generalom Drude in poveljnikom španskih čet Santa Olala do razpora. Poroča se, da se še niso udala vsa plemena. Zadeva v Maroku je vedno bolj zamotana. — Pruska vlada namerava izdati nov zborovalni in društveni zakon, s katerim bo mogoče nastopati z veliko strogostjo proti poljskim društvom in zborovanjem.